

BRU

PERSDOSSIER

ART ET
MARGES
MUSEUM

T

P

H

BXL

4 lieux | locaties
8 expo's

collection
Bruno
Decharme

OTO

24.11
2022
→ 19.03
2023

ART ET MARGES
MUSÉE

BOTANIQUE

CENTRALE
FOR CONTEMPORARY ART

TINY
GALLERY

a b c d

loterie nationale

nationale loterij

visit.brussels

La Libre

Le Art et marges musée est une initiative de la COCOF
Het Art et marges museum is een initiatief van de COCOF

Avec le soutien de la Fédération Wallonie-Bruxelles
Met de steun van de Federatie Wallonië-Brussel

E.R. V.U. : Tatiana Veress
Rue Haute 314 Hoogstraat, Bruxelles 1000 Brussel

JEAN-MARIE MASSOU

24.11.2022-19.03.2023

**SI TU N'VIENS PAS
J'TE SCALPE**

24.11.2022-15.01.2023

**PARTENAIRES
PARTICULIERS**

25.01.2023-19.03.2023

INHOUD

Persbericht	3
Jean-Marie Massou	4
Si tu n'viens pas j'te scalpe	22
Partenaires particuliers	26
Labo-ruimte	28
Evenementen	30
Het ART ET MARGES MUSEUM	30
Praktische Info	31
Contacten	31

PHOTO | BRUT BXL: 4 locaties, 8 tentoonstellingen

PHOTO | BRUT BXL is een multidisciplinair tentoonstellings- en evenementenproject gecoördineerd door het Centre d'Art Brut et Contemporain La "S" Grand Atelier (Vielsalm) in samenwerking met Bruno Decharme, verzamelaar en oprichter van abcd-art brut in Parijs, en 4 Brusselse partnerorganisaties: CENTRALE for contemporary art, Botanique, Art et marges museum en Tiny Gallery.

In 2019 werd op het fotofestival Les Rencontres de la photographie d'Arles PHOTO | BRUT collection Bruno Decharme & compagnie voorgesteld, een tentoonstelling die in 2021 werd hernomen door het American Folk Art Museum van New York. In 2022 vatten Bruno Decharme en Anne-Françoise Rouche (La "S" Grand Atelier) het plan op om andere facetten van de "outsider fotografie" te laten zien aan de hand van de recente ontdekkingen van een honderdtal kunstenaars.

PHOTO | BRUT BXL omvat tentoonstellingen, installaties, workshops, performances, twee studiedagen en nieuwe publicaties. Het programma is gebaseerd op het thema van de «photo brut». Door middel van foto's, fotomontages of fotocollages onthullen deze kunstenaars en kunstenaressen, die meestal autodidact zijn, hun persoonlijke universum aan de hand van werken die buiten de conventionele artistieke circuits zijn vervaardigd. Dit weinig geëxploreerde onderzoeksterrein van de art brut opent de weg naar vernieuwende praktijken op het gebied van de fotografie en draagt zo bij tot een hernieuwde kijk op dit medium. Dit project stelt dus de rol van de verzamelaar in vraag, zijn of haar macht over de indeling van kunstenaars, evenals de fotografie zelf.

In het kader van PHOTO | BRUT BXL, stelt de CENTRALE een 200-tal foto's voor uit de rijke PHOTO | BRUT collection Bruno Decharme & compagnie die te zien was in Arles. Het centrum voor hedendaagse kunst van de Stad Brussel heeft, in lijn met zijn aanpak, ook de Brusselse kunstenaar Angel Vergara uitgenodigd om een uitwisseling met de verzamelaar aan te gaan. Voor dit project liet hij zich inspireren door filmportretten van Bruno Decharme, ook regisseur, rond de kunstenaars in zijn collectie.

Botanique stelt PHOTO | BRUT #2 collection Bruno Decharme voor. Deze tentoonstelling richt de schijnwerpers op compleet nieuwe kunstwerken, wat resulteert in een unieke beleving van deze buitengewone vorm van fotografie. In zijn tweede ruimte, de Galerie, zoekt Botanique de grenzen van de art brut op met twee opeenvolgende tentoonstellingen. In de eerste is de fotocollectie te zien KITSCH CATCH van Barnabé Mons, terwijl de tweede het werk van de Brusselse fotografe Katherine Longly belicht. In haar project To Tell My Real Intentions, I Want To Eat Only Haze Like a Hermit bestudeert Longly de relatie met voedsel en het lichaam binnen de specifieke context van de Japanse maatschappij. Tegelijkertijd brengt het Art et Marges museum een monografische tentoonstelling Jean-Marie Massou (1950-2020), een schepper van art brut die in totale afzondering in een bos in de Lot leefde, ondergrondse galerijen groef, rotsen graveerde, dromen opnam op cassettes en talrijke fotocollages maakte. Het museum toont ook twee samenwerkingsprojecten die voortvloeien uit ontmoetingen tussen outsider kunstenaars en hedendaagse kunstenaars rond het medium fotografie. De opstelling van deze projecten werd verzorgd door de Brusselse fotograaf Vincen Beeckman.

De Tiny Gallery, het kleine museum voor amateurfotografie, vlak bij het Flageyplein, vervolledigt het programma met de tentoonstelling Spontaneous-Amateur Photography 1860-1930, een selectie van tintotypes, cyanotypes en albuminedrukken die opzettelijke of toevallige resultaten van liefhebbers tonen. Magische en ongekunstelde momenten waarmee we - meer dan een eeuw later - binnentreden in de intieme wereld van deze onbekenden.

JEAN-MARIE MASSOU

24.11.2022-19.03.2023

intro

Van 1974 tot 2020 woonde Jean-Marie Massou helemaal alleen en afgezonderd midden in het bos van Bouriane in de Franse Lot. Hij doorkruiste het gebied in alle richtingen en gaf het op zijn eigen manier weer vorm: door talloze tunnels te graven, gigantische rotsblokken te verplaatsen die hij op en naast elkaar stapelde, als een canvas voor zijn inkervingen. Jean-Marie kon lezen noch schrijven, maar drukte zijn stempel op het landschap. Als hij niet bezig was met hemel en aarde te bewegen, knipte hij foto's uit tijdschriften om collages te maken, tekende hij de hoezen van honderden cassettes met daarop zijn verzuchtingen, zijn verhalen, zijn dromen, zijn tirades over het einde van de wereld, overbevolking, de ecologische catastrofe, de komst van buitenaardse wezens en de herinneringen aan Marie-Ange. Hij overleed op 28 mei 2020, op 70-jarige leeftijd.

Deze tentoonstelling is aan hem opgedragen.

Curator: Matthieu Morin (La Belle Brute)

Co-curatoren: Anne-Françoise Rouche (La « S » Grand Atelier, co-coördinatrice van PHOTO | BRUT BXL) en Tatiana Veress (Art et marges museum).

La Belle Brute en Matthieu Morin

Het collectief La Belle Brute werd gevormd in 2015 tijdens een reis naar het huis van Jean-Marie Massou, met de beslissing om zijn sonische avonturen te publiceren, gebaseerd op het gedeelde verlangen van vier kameraden wiens persoonlijke paden samenkwamen tussen muzikaal experiment, psychiatrie en art brut. Er ontstond een vriendschap en een 5-jarige samenwerking met Jean-Marie Massou tot zijn dood en een platencollectie genaamd «La Belle Brute».

Een label dat zich later zou openstellen voor «rauwe muziekpraktijken» en dat sindsdien een dozijn platen heeft uitgebracht, waaronder twee van Jean-Marie Massou. Vervolgens is het collectief betrokken geweest bij de organisatie van concerten, tentoonstellingen of filmvertoningen en bij de gezamenlijke uitwerking van het programma van de «Rencontres Internationales autour des Pratiques Brutes de la Musique», georganiseerd in het kader van het Sonic Protest Festival in Parijs.

Matthieu Morin, lid van het collectief, is verzamelaar van art brut, auteur en curator. Hij presenteerde met name een tentoonstelling over de Amerikaanse art brut «L'Amérique n'existe pas!» in het Art et marges museum in 2019.

LA BELLE BRUTE
COLLECTION

De expo

Anoniem, Jean-Marie aan het graven. Op de achtergrond, Paulette, zijn moeder, Polaroid, ca. 1990, ©Archives Le Sidéral

J.-M. Massou, gegraveerde kiezelsteen, ©foto Matthieu Morin

©foto Matthieu Morin

Al meer dan 20 jaar onderzoekt het Art et marges museum geluidscreaties van buitenstaanders. We keken naar het werk van Jean-Marie Massou, eerst als architect van de ondergrondse en daarna, heel snel, als geluidsmaker en tapeknutselaar. Hij kwam ons al snel voor als een geluidskunstenaar van het verzet. Vanwege zijn isolement, natuurlijk, maar ook vanwege de rudimentaire opnametechnieken die hij gebruikt. Massou's muziek is onclassificeerbaar en onherleidbaar, op het kruispunt van het geluidsdagboek, het rauwe lied en het pamflet. Pas toen we het avontuur van de tentoonstelling aangingen en naar zijn bos gingen, werden we ons bewust van het titanische aspect van zijn creatie en ontdekten we een ander deel van zijn productie: tekeningen, collages, notitieboekjes en verzamelingen... Als het een uitdaging kan zijn om een omgeving van art brut in een tentoonstelling te presenteren, dan is die uitdaging in het geval van Massou nog groter. Zijn werk laat zich inderdaad niet gemakkelijk onthullen, zelfs niet door het woud van zijn ontstaan te verkennen: tussen de ondergrondse en ontoegankelijke delen, waarvoor speleologieapparatuur nodig zou zijn, en de complexiteit van zijn denken, waarvoor eveneens apparatuur nodig zou zijn om de kronkels van deze geest uit te graven, blijft een groot deel van zijn schepping raadselachtig.

Al vanaf het begin van het project achtervolgt de vrees dat de bezoekers het buitengewone aspect van zijn schepping zullen missen. Hoe kan de immensiteit van zijn werk worden overgebracht in de kleine ruimte van een museum? Hoe zet je de galerijen, grotten en bossen om in een tentoonstellingsruimte? Hoe kunnen de bezoekers deze ongelooflijke ervaring beleven, een duik nemen in zijn universum dat kunst, bos en waanzin vermengt?

En hoe kunnen we een breed, niet-gespecialiseerd familiepubliek toegang garanderen tot Massou's complexe, verrassende en soms zelfs verontrustende gedachte? Het was het vertrouwen in het oog en de respectvolle relatie die door het team van La Belle Brute werd gesmeed dat ons ertoe aanzette de uitdaging aan te gaan. En we zijn erg blij om de eerste monografische tentoonstelling over Jean-Marie Massou te presenteren in het Art et marges museum.

Tatiana Veress, directrice van het ART ET MARGES MUSEUM

Biografie

Jean-Marie Massou wordt in 1950 geboren in de streek rond Parijs, zonder te weten wie zijn vader is. Hij vergezelt zijn moeder Paulette die werkt als tuinierster en zijn grootmoeder Elise die kokkin is naar alle kastelen waar ze werken, eerst in de regio en later in heel Frankrijk. Dat doet hij tot aan het begin van de jaren 1970. Nadat Jean-Marie meerdere keren is opgenomen, besluiten Paulette en haar moeder terug te keren naar hun geboortedorp Marminiac in de Lot en zich te vestigen aan de rand van een bos.

Vanaf dat moment begint Jean-Marie die zich belast voelt met een missie, talloze doorgangen te graven, rotsblokken te verplaatsen en te graven. Hij raakt gefascineerd door de mineralen die hij onder de grond ontdekt en hoewel hij niet kan lezen of schrijven, ontwikkelt hij een verbazingwekkende kennis van zijn omgeving.

Hij gaat op zoek naar sporen van een ondergrondse buitenaardse stad, terwijl hij de stopzetting van de voortplanting predikt om aldus de planeet van de ondergang te redden. Overbevolking, ecologische rampen, oorlog, mishandeling van vrouwen en kinderen: Jean-Marie wijdt zich met hart en ziel aan zijn profetische taak en aan het verspreiden van zijn boodschap. Vanuit dat heilige vuur onderzoekt hij de ondergrond, maar maakt hij ook gravures, geluidsopnamen, tekeningen en collages. Aan het eind van zijn leven en na diverse ontmoetingen speelt hij zelfs met het idee om een film te maken die zijn levenswerk illustreert.

Anoniem, foto van Jean-Marie's doop, Vulaines-sur-Seine, 1950, ©Archives Le Sideral

De cassetten

Er werden meer dan 700 audiocassettes van Jean-Marie ontdekt. Hij noemde ze "de rollen". De opnames zijn even gevarieerd als precies: opnames van liederen en klaagzangen, boodschappen aan de mensheid, sketches, klankromans en opnames van zijn dagelijkse ontmoetingen en overpeinzingen, als een dagboek. Hij had een unieke opnamemethode ontwikkeld met verschillende bandopnemers, als een heruitvinding van de mechanische sampling. Met het oog op de welbepaalde weerklank ging hij soms opnemen in een silo of een tank.

©foto Matthieu Morin

Marie-Ange

Jean-Marie bleef altijd terugdenken aan een jeugdliefde: Marie-Ange, de dochter van de heren van Rubelles waar zijn moeder en grootmoeder werkten. Zijn leven lang zou hij aan haar een steeds op-nieuw bedachte klaagzang opdragen, als een eindeloze reeks variaties op hetzelfde thema, evenals collages en getekende herinneringen aan hun liefde voor speelgoed, meer bepaald voor een klein blauw aanhangwagentje. Jean-Marie koesterde heel zijn leven lang een stuk super 8 film, met daarop Marie-Ange die een baby in haar armen heeft. Hij wiste het kind door de film beeld voor beeld te bekrassen, om aldus zijn afwijzing van het moederschap tot uiting te brengen en het lijden van vrouwen, misbruikte kinderen en, meer in het algemeen, de overbevolking die tot het einde van de wereld zou leiden te voorkomen.

Anoniem, Foto gevraagd door Jean-Marie, ca. 2010, ©Archives Le Sidéral

De droom- boekjes

Geïnspireerd door zijn veelvuldige en nachtelijke kijk sessies naar tientallen films en tekenfilms van af de jaren 2010, legt Jean-Marie zijn voorspellende dromen vast in notitieboekjes met tekeningen en collages; Dat doet hij vaak 's ochtends bij het ontwaken. Ze weerspiegelen een universum vol fantastische heldendichten vermengd met zijn profetische en steeds terugkerende boodschappen.

©foto Matthieu Morin

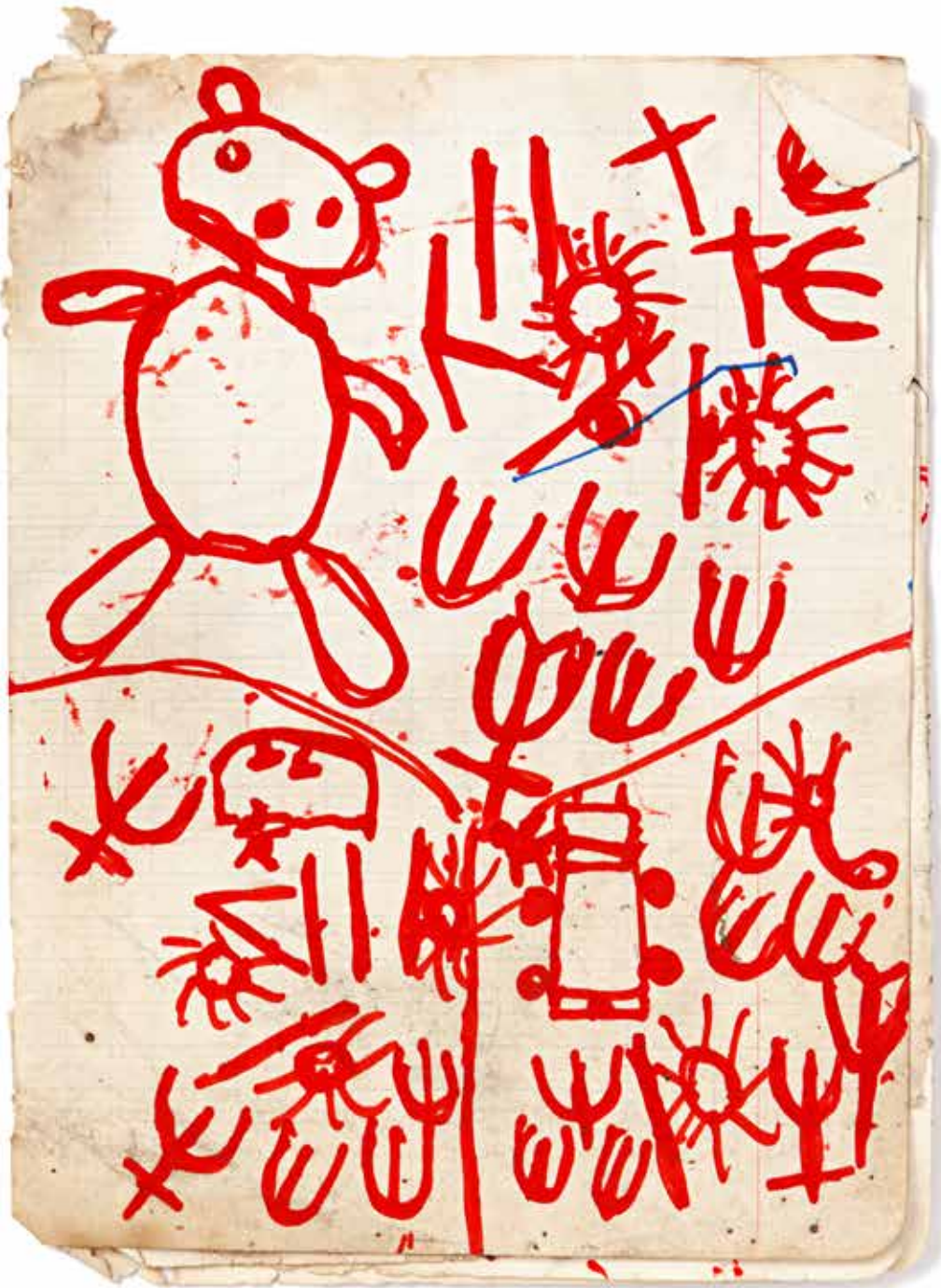

Vriendschaps- figuren

Na de dood van zijn moeder in 1997 begint Jean-Marie Massou vanuit zijn eenzaamheid en afzondering "vriendschapsfiguren" te creëren. Dat doet hij aan de hand van collages met foto's van beroemde zangers en filmpersonages, waarbij hij hun gender verwisselt. Bijna systematisch integreert hij de weergave van seksualiteit vervangen door de liefde voor speelgoed in de vorm van autootjes op de personages. Volgens Jean-Marie moet de voortplanting een halt worden toegeeroepen en moet "speelgoed worden geknuffeld".

J.-M. Massou, Vriendschapsfiguren, collages op planken, glas, plexiglas, foto Matthieu Morin

J.-M. Massou, Lijsten, viltstift op papier,
©Foto Matthieu Morin

Lijsten

Er werd een groot aantal tekeningen gevonden: het lijken wel lijsten of inventarissen, vol repetitieve symbolen, vaak op de vloer. Jean-Marie besteedde er geen bijzondere aandacht aan, in vergelijking tot de notitieboekjes vol tekeningen of dromen die hij aan zijn bezoekers liet zien. Zij zijn de getuigen van een nieuw uitgevonden taal die alleen Jean-Marie verstond.

De collecties

Zijn hele leven lang verzamelde Jean-Marie Massou, in een grandioze chaos alle voorwerpen die op een bepaalde manier verband hielden met zijn interesse rond zich. Dat leidde tot een grote verzameling stenen, fossielen, concreties en versteende beenderen die hij tegenkwam op zijn ondergrondse verkenningstochten, aangevuld met dvd's van films en tekenfilms, tijdschriften en boeken over wetenschap, astronomie of paranormale onderwerpen die hij uit vuilnisbakken viste. Ook legde hij een insectenverzameling aan, met exemplaren die hij classificeerde en opsloot in met was verzegelde flessen, als een soort Ark van Noah; daarmee zouden buitenaardse wezens volgens hem de fauna en natuur kunnen door herleven na hun uitroeiing door de komende ecologische rampen.

Het schip

Dit tempelschip bedoeld voor het beluisteren van de klankroman 'Le Repenti des Prostituées' van Jean-Marie Massou, werd bedacht en vervaardigd door het collectief van kunstenaars en bewonderaars van Massou: Séverine Bascouert, Sammy Stein, Antoine Liebaert, Craoman en Jack Tezam.

De klaagzangen

Naar het voorbeeld van de populaire melodieën uit de traditionele muziek nam Jean-Marie Massou a capella liederen op die hij zijn klaagzangen noemde. Geïnspireerd door deuntjes uit het repertoire, gehoord in dromen of ontstaan uit improvisatie, reproduceerde hij vervolgens meerdere versies.

1. Klaagzang tegen het moederschap I
2. Klaagzang voor Marie-Ange
3. Klaagzang van Paus Pius XII
4. Klaagzang van de god Izraou
5. Klaagzang tegen het moederschap II

Autobiografieën

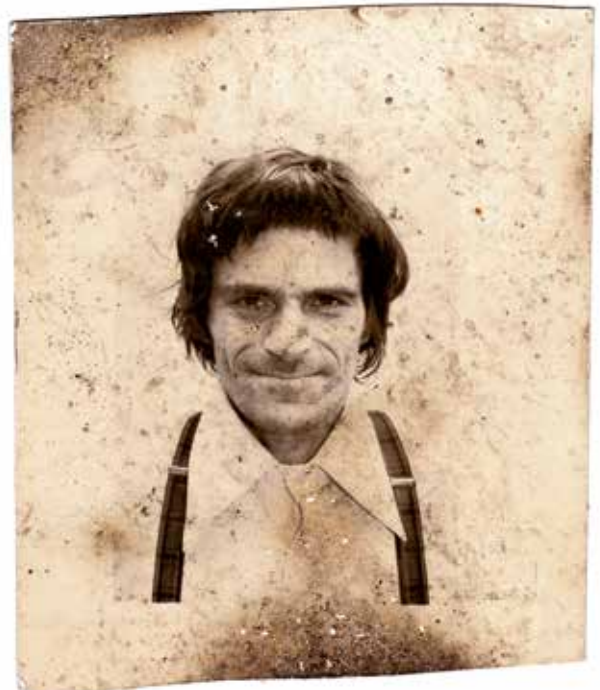
Jean-Marie Massou heeft een groot aantal geluidsbanden achtergelaten die we 'autobiografisch' noemen. Daarin legt hij een potentiële luisteraar de reis van zijn leven uit, van zijn jeugd tot zijn aankomst in Marminiac. Op verschillende cassettes die hij 'Speelgoed, mijn leven' noemt, focust hij op momenten van zijn leven volgens het speelgoed dat hij op elke plaats tegenkwam.

1. Autobiografie, Episode I
2. Autobiografie, Episode II

Boodschappen aan de mensheid

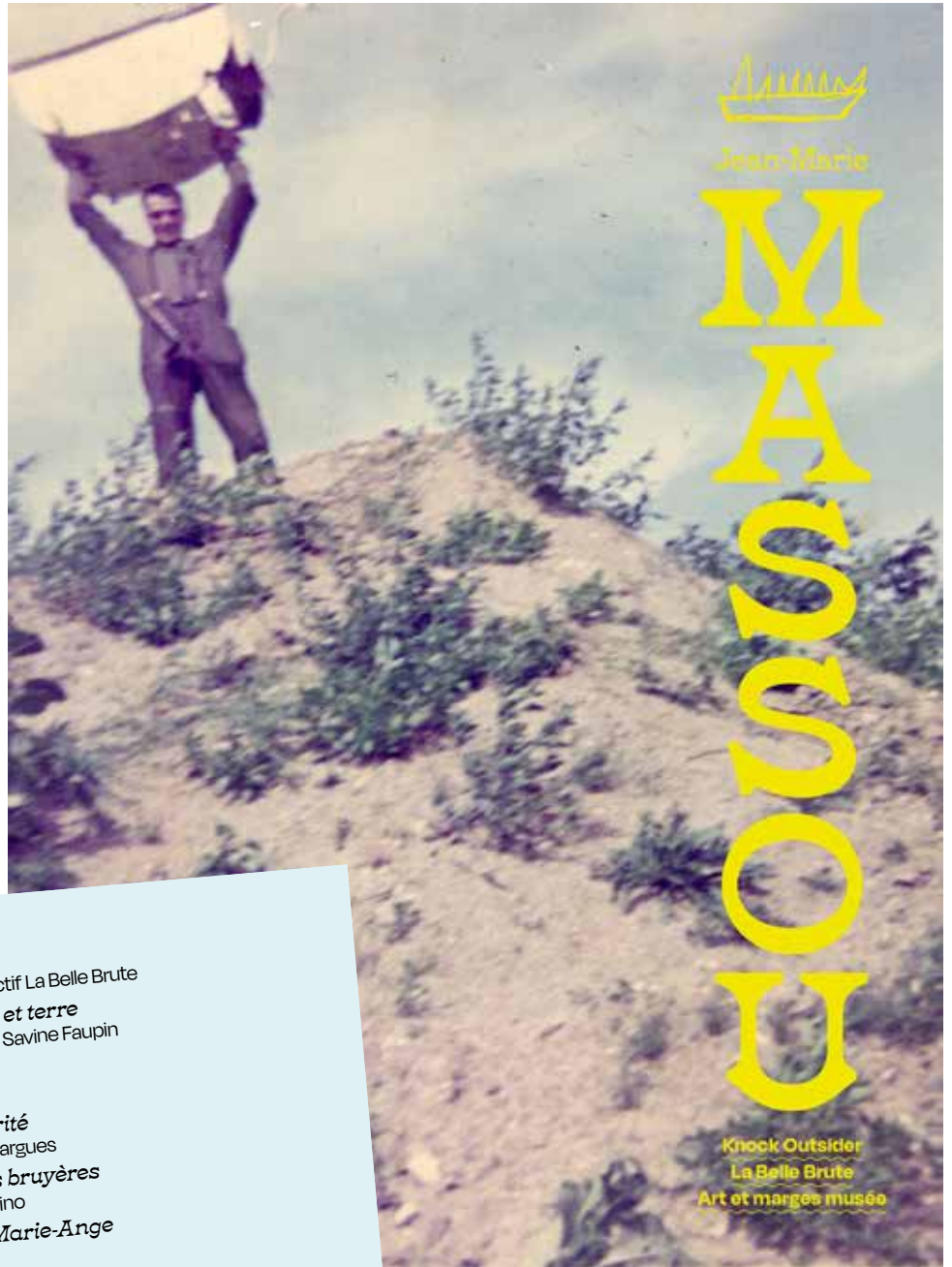
Jean-Marie Massou gaf absolute prioriteit aan de verspreiding van zijn 'boodschappen aan de mensheid'. Deze 'universele missie' die hij meende te moeten volbrengen, bracht hem ertoe zijn boodschappen eerst te dicteren en ze vervolgens op te nemen, zodat ze 'zelfs op internet' konden circuleren.

1. Dringende waarschuwing: stop het zaad
2. Internet beveiligen
3. Hoe ik geprogrammeerd ben

Identiteitsfoto van Jean-Marie, ca. 1980,
©Archives Le Sidéral

Het boek

sommaire

- 20
- 5 **Édito**
Tatiana Veress & le collectif La Belle Brute
 - 7 **Un refuge entre ciel et terre**
Christophe Boulanger & Savine Faupin
 - 10 **Le Sidéral**
Jean-Marie Massou
 - 17 **Solidarité, singularité**
Entretien avec André Bargues
 - 22 **Le Malthusien des bruyères**
Walter et Frédéric Lewino
 - 42 **La plainte à Marie-Ange**
Jean-Marie Massou
 - 57 **Le Plein Pays**
Entretien avec Antoine Boutet
 - 67 **Supercalifragilisticexpidélucieux**
Matthieu Morin
 - 112 **Les relevés de Crao**
Craoman
 - 120 **La plainte contre la maternité**
Jean-Marie Massou
 - 173 **L'homme à la cassette**
Olivier Brisson
 - 179 **Archéologie magnétique**
Julien Bancilhon
 - 189 **Homo Zetor**
Martin Mongin & Elsa Amsallem
 - 199 **C'est mon fils qui parle et c'est la vérité...**
Stéphanie Béghain
 - 205 **La mission universelle comme autothérapie**
Olivier Brisson
 - 213 **La fin du film**
Jérôme Walter Gueguen
 - 218 **Le monologue de fin**
Jean-Marie Massou

We wilden een collectief boek dat de vorm zou aannemen van wat we meemaakten toen we in de loop der jaren steeds meer geïnteresseerd raakten in het werk van Massou. Een boek dat vooral caleidoscopisch is, dat stem geeft aan hen die hem kenden of met hem het pad kruisten, en die de man die hij was hebben kunnen zien, beluisteren en delen. Jean-Marie maakte van zijn leven een kunstwerk door de veelheid van zijn praktijken: geluid, steengravure, collage, tekenen, ondergrondse exploratie, enz., maar hij zag het slechts als een missie waarbij hij zijn leven inzette om zijn boodschappen, zijn waarschuwingen aan de mensheid over te brengen. De beste manier om deze verschillende facetten te presenteren en zijn boodschappen over te brengen was dus om ze vanuit verschillende, niet alleen artistieke, invalshoeken te bekijken. Zijn dagelijks leven met de burgemeester van het dorp, de kunstenaars die op een of andere dag met hem samenwerkten, van de film die Jean-Marie dierbaar is, tot de muziek, via de roman... De gravure onderzoeken uitgevoerd door de tekenaar Craoman, de interesse van lokale speleologen, een psychologisch portret van het karakter... Kortom, een boek dat een goed beeld geeft van Jean-Marie's verbazingwekkende levenswerk en de rijkdom daarvan. Oh ja! en de kers op de taart is de transcriptie van enkele fantastische teksten door Jean-Marie zelf! (Enkel in het FR)

La Belle Brute.

21

Uittreksel

Mission impossible que de présenter Jean-Marie Massou en quelques lignes. Et c'est certainement le pourquoi de ce livre. Quand notre collectif La Belle Brute décide d'aller à la rencontre de Jean-Marie en 2015, c'est pour en savoir plus sur cet homme qui nous avait tous subjugués dans le documentaire *Le Plein Pays* d'Antoine Boutet. Le portrait d'un homme reclus et solitaire trouant sa forêt dans le Lot d'innombrables galeries, et ce depuis plusieurs dizaines d'années, tout en délivrant un curieux message prophétique. Un véritable Hercule, une force de la nature, qui s'avérera également un bricoleur de sons hors norme avec ses multiples magnétos cassettes et sa voix chantante et singulière. Une collaboration et une amitié qui s'éteindront avec lui le 28 mai 2020. Après l'édition de plusieurs opus sonores et

musicaux sur notre label et des présentations dans le cadre d'expositions collectives, le Art et marges musée nous a proposé de présenter pour la première fois une exposition monographique en novembre 2022, comme un hommage.

Jean-Marie Massou représentant littéralement une œuvre-vie, nous avons rapidement et naturellement privilégié un ouvrage documenté donnant la parole à celles et ceux qui ont partagé un moment de sa vie ou qui se sont intéressés de près au personnage, plutôt que l'édition d'un simple catalogue d'exposition. La vie de Jean-Marie est indissociable de son œuvre, car il est l'incarnation d'un message qu'il a porté tout au long de son existence. Cet ouvrage présentera ainsi, avec les mots et les sensibilités de chacun, les multiples facettes de ce personnage singulier. Bon voyage, et merci à toi, Jean-Marie.

Matthieu MORIN

Pour le collectif La Belle Brute / Commissaire d'exposition

SI TU N'VIENS PAS J'TE SCALPE

VINCEN BEECKMAN & LA DEVINIÈRE
24.11.2022-15.01.2023

“Si tu n’viens pas j’té scalpe” speelt zich af in een oude boerderij aan de rand van Charleroi, La Devinière, die een psychotherapeutisch instituut huisvest, maar vooral een plaats is vol leven, vrijheid en wederzijds vertrouwen tussen bewoners en verzorgers.

De in Brussel gevestigde Vincen Beeckman is fotograaf. Hij geniet overal erkenning, maar vooral in België, een caleidoscopisch gebied dat hij tot zijn favoriete onderzoeksterrein gemaakt heeft. Nadat hij de hele wereld rondreisde op zoek naar haar opmerkelijkste bewoners, probeert hij nu in zijn eigen contreien vat te krijgen op de gemeenschappen die hem omringen.

Hij kijkt met een diepmenselijke blik, die wordt aangescherpt door de tijd die hij doorbrengt met alle sociale groepen die hij onderzoekt; vaak zijn ze achtergesteld of extra kwetsbaar door een psychologisch gebrek.

Vincen Beeckman kent de bewoners van La Devinière al verschillende jaren en kon hen dus op natuurlijke wijze betrekken bij dit tentoonstellingsproject dat gebaseerd is op de ontmoeting en de observatie van de sterke en zwakke punten van elke persoon. Éric, Jean-Claude en Vincent, drie bewoners van La Devinière, creëerden originele installaties die hun favoriete opbouw- en afbraakactiviteiten weerspiegelen.

Via zijn verhaal, anekdotes, foto’s en video’s dompelt Vincen Beeckman ons onder in een totaal ongeziene collaboratieve kunstervaring.

Coproductie:

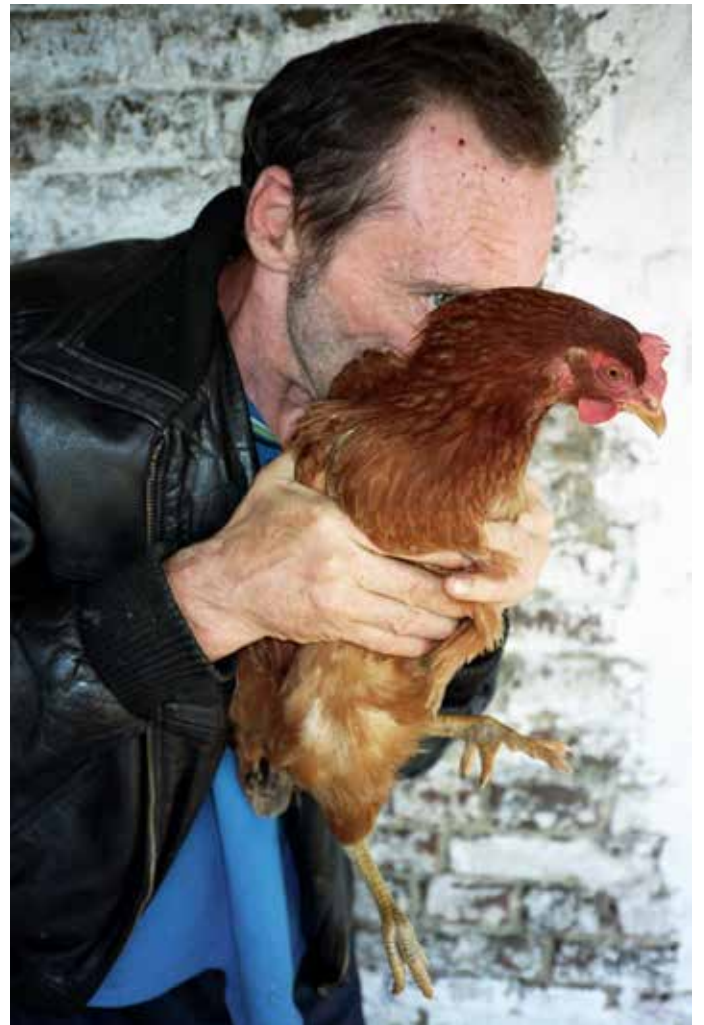
Vincen Beeckman & La « S » Grand Atelier, centrum voor art brut & hedendaagse kunst

DE EXPO

24 ©Vincen Beeckman

©Vincen Beeckman, courtesy N. Cerami

VINCEN BEECKMAN

Voor Vincen Beeckman (1973, woont en werkt in Brussel) is samenwerking essentieel. De fotograaf vermijdt de eenrichtingsrelatie tussen fotograaf en onderwerp en werkt uitgebreid samen met gemarginaliseerde en kwetsbare mensen, waardoor onderkende gemeenschappen zichtbaar worden. In het langetermijnproject 'Cracks' gebruikte hij bijvoorbeeld wegwerpcamera's om contact te leggen met daklozen in het Centraal Station van Brussel. Vincen Beeckman nodigde hen uit om zichzelf te fotograferen, wat resulteerde in openhartige beelden die zowel de uitwisselingen tussen de fotograaf en de gemeenschap als de banden tussen de daklozen onderling weerspiegelen. Het werk van de fotograaf is niet gemakkelijk in één enkel fotografisch genre onder te brengen, maar ontvouwt zich in een grote constellatie - misschien omdat Vincen Beeckman een veelzijdige schepper is: een kunstenaar, een curator en een pedagoog. Zijn werk werd meermaals tentoongesteld (Folkwang Museum, Essen; BPS22, Charleroi; Le Vecteur, Charleroi o.a.) en hij publiceerde verschillende boeken, zoals Cracks (VOID, 2020), Les Éternels (Ciao Press, 2021) of Birds of a Feather (APE, 2022).

Vincen Beeckman slaagt erin om door zijn gezamenlijke

fotografische praktijk de afstand met zijn onderwerpen op te heffen en nodigt ons uit om kennis te maken met de bewoners van La Devinière.

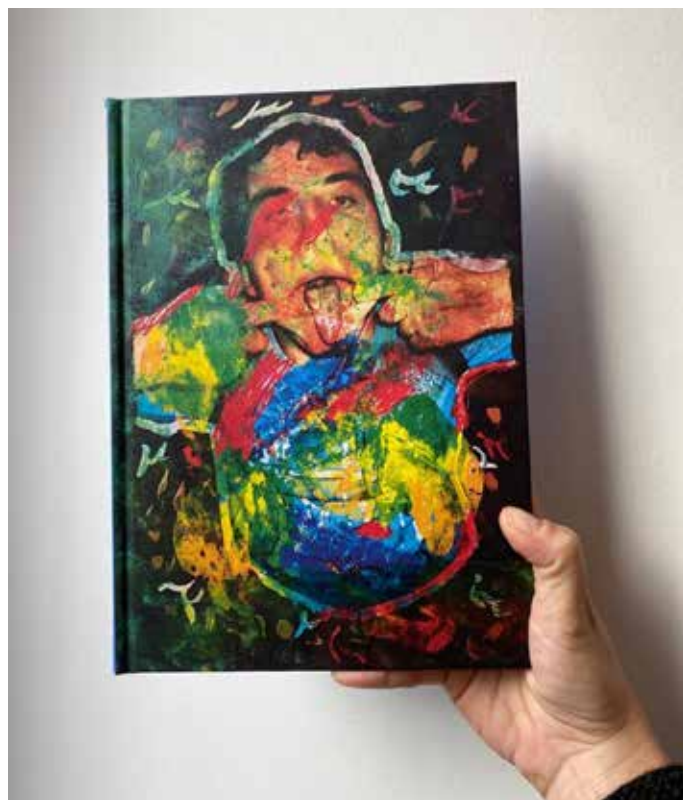
Dit centrum voor institutionele psychotherapie, opgericht in 1976 door Michel Hock als alternatief voor het psychiatrisch ziekenhuis, werd opgericht voor de opvang van een twintigtal kinderen met ongeneeslijk geachte psychische stoornissen. Ze wonen er nog steeds. De bewoners kunnen zich vrij bewegen en delen hun dagen in volgens hun behoeften onder begeleiding van een attent therapeutisch team.

La Devinière levert een intiem en krachtig verslag van het leven en de verschillende gemoedstoestanden van deze groep die al vele jaren samenleeft op deze voor hen bestemde plek. Trouw aan zijn geëngageerde fotografiepraktijk neemt Vincen Beeckman de tijd om oprechte en solide relaties op te bouwen. Elke week of zo gaat hij naar het centrum om de «kinderen» te ontmoeten, zoals ze door het therapeutische team dat hen van jongs af aan volgt, vertrouwd worden genoemd. Hij speelt schaak of Uno met hen, neemt deel aan feesten en verjaardagen, deelt drama's en angsten, brengt en ontvangt geschenken. Hij laat zijn foto's zien en houdt een dagboek bij, dat hij vaak in hun bijzijn schrijft.

Hij ontmoet «Jean-Claude, 'de sterkste man ter wereld', die traint om lasten te tillen die hij maakt van alles wat hij kan vinden; Eric, een bouwgenie, die tekent, plant en hutten bouwt; Laeticia, een AC/DC-fan, die altijd een nieuwe minnaar heeft; of Vincent, die foto's verscheurt en ze aan Jean-Luc geeft, een puzzelfan, die ze weer in elkaar zet...

Het boek wisselt fotografische sequenties af met fragmenten uit het dagboek van Vincen Beeckman, die in facsimile zijn weergegeven. De teksten reageren op de foto's in een levendige en directe, bijna telegrafische stijl, en vertellen over het momentane, het absurde, de vreugden, de verzoeningen, de kreten, de spanningen, de creaties, de spelletjes en de liefdes. Hun levens verschijnen steeds duidelijker over de bladzijden. Rauw, soms brutaal. Maar subtiel ontmoeten ze het leven van gewone mensen: ze praten over kapsels, schoenen, opsluiting, feestjes en vaccins. Vincen Beeckman bouwde dit verhaal met hen. Jean-Luc, Philippe en Eric creëerden het omslagbeeld en de scenografie van de tentoonstelling, die in het Art et marges museum in Brussel wordt gepresenteerd. Voor de fotograaf zal het belangrijke moment zijn wanneer iedereen het boek en de tentoonstelling ontdekt.

(Enkel in het FR)

Dit kleine universum groet je of negeert je. Je lacht. Je maakt ruzie, je speelt schaak. Je hebt het koud voor hem, je lijdt met haar, je beeft met hem. Alles is verbazingwekkend en alles is natuurlijk. .

Vincen Beeckman

PARTENAIRES PARTICULIERS

VINCEN BEECKMAN

25.01.2022-19.03.2023

Bijzondere ontmoetingen en performatieve aanpak rond het fotografische medium. Voor deze tweede tentoonstelling, die hij heeft ontworpen op de verdieping van het ART ET MARGES MUSEUM, geeft Vincen Beeckman voorrang aan ontmoetingen tussen art brut-auteurs en hedendaagse kunstenaars. Vincen Beeckman is al enkele jaren in residentie bij La «S» Grand Atelier en is een bevoorrechte getuige van het dagelijkse leven in het atelier, maar ook van de samenwerkingsprojecten die er regelmatig plaatsvinden. Anne-Françoise Rouche heeft ook gekozen om een selectie werken te tonen uit de werkplaats Blu Cammello in Livorno, waar beeldend kunstenaar Riccardo Bargellini co-creaties uitvoert met zijn deelnemers. Deze samenwerkingspraktijken komen overeen met die van La «S» Grand Atelier.

Curatoren: Vincen Beeckman en Anne-Françoise Rouche (La «S» Grand Atelier)

©Vincen Beeckman en La «S» Grand Atelier

DE LABO-RUIMTE : EXPERIMENTAL MASSOU BIG BAND

24.11.2022-19.03.2023

EXPERIMENTAL MASSOU BIG BAND is een workshop die plaatsvond van 19 tot 23 september tussen 3e jaars studenten illustratie aan ESA SAINT LUC Brussel en een kleine groep kunstenaars van het SÉSAME Centrum (dagcentrum voor mentaal gehandicapte volwassenen, Ukkel), op een plek die gewijd is aan collectief initiatief en gezamenlijke verbintenissen (de Zonneklopper in Vorst).

Met het werk van Jean-Marie Massou als uitgangspunt wilden Nicolas Chuard en Valfret een speeltuin creëren die bevorderlijk is voor ongewone ontmoetingen en experimenteel knutselen. Zij stelden de deelnemers voor om gezamenlijk traditionele artistieke technieken, zoals graveren en gegoten beeldhouwen, opnieuw te bekijken met niet-academische materialen en gereedschappen, en moedigden hen aan om zijwegen in te slaan. De productie was vrolijk, intens en energiek.

Het ART ET MARGES MUSEUM heeft de studenten carte blanche gegeven om de LABO-ruimte te bezetten en enkele experimenten van de week te presenteren. Van 01/12 tot 18/12/2022 wordt, onder leiding van Annabelle Dupret, een nieuwe reeks werken tentoongesteld in La maison Pelgrims (Sint-Gillis) in de tentoonstelling TROUBLE DANCE! Zij worden gepresenteerd naast twee andere Collectieven (Vorst) en een binoom (La «S» Grand Atelier) die eveneens categorieën doen wankelen.

Het project werd uitgevoerd door : Jessie Vray, Mina Delauzun, Laurence Fersch, Amaury Vincq, Pauline Valton, Claire Pineau, Pauline Baudoux, Laura Bigaroli, Opale Montel, Solenn Gillot, Louise Laloux, Blanche Lemestré, Marie Lambrecht, Céline Marko, Cylia Colon, Sophie Wiart, Elise Denis, Magali Vlies... Laura Gabarre, Ardian Ramadanovic, Vincent Hayon, Frédéric Couvreur, Gaetano Gambino, Lucas De Groote Sandrine Delaunoy, Marie-Pierre Lennertz, Magali Cadelli, Nicolas Chuard, Valfret, Annabelle Dupret, Gwénola Carrère, Alessandra Chiringhelli, Philippe Dupuy en Juan Paparella.

©foto Marie-Pierre Lennertz

©foto Marie-Pierre Lennertz

EVENEMENTEN

23 NOV. VERNISSAGE 15u-20u30

10 DEC. BEZOEK LEERKRACHTEN EN ANIMATEUREN 14u-15u30

10 et 17 DEC. SPROOKJES

11 DEC. GELEID BEZOEK DOOR VINCEN BEECKMAN 14u-15u30

JANV. PROJECTIE VAN DE FILM OVER LA DEVINIÈRE IN CINÉMA NOVA

25 JANV. OPENING PARTENAIRES PARTICULIERS

5 FEV. GRATIS GELEID BEZOEK 14u

17 FEV. LUISTERSESSIE VAN MASSOU'S K7's IN HET DONKER 18u

5 MARS GELUIDSWORSHOP

18 MARS TATOEAGES GEÏNSPIREERD OP HET WERK VAN MASSOU DOOR PURPLE SUN

HET ART ET MARGES MUSEUM

Het Art et marges museum bevindt zich in het hartje van Brussel. Het is een museum voor outsiderkunst dat de kunst en haar grenzen in vraag stelt.

De verzameling werd begonnen in het midden van de tachtiger jaren, met werken van autodidactische kunstenaars en personen met een mentale handicap of die opgenomen zijn in een psychiatrische instelling, en die deelnemen aan kunstateliers. Vandaag omvat zij meer dan 4.000 internationale werken die stuk voor stuk tot stand kwamen in de marge van de kunstwereld.

Drie keer per jaar worden er tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd met kunstenaars binnen en buiten de marge, die de grenzen van de kunst aftasten en de definitie van kunst in vraag stellen.

PRAKTISCHE INFO

ART ET MARGES MUSEUM, Hoogstraat 314, 1000 Brussel

Open van dinsdag tot zondag van 11u tot 18u.

Tarieven

4€

2€ (Kinderen 7 tot 17 jaar, Studenten, Groepen (≥10 pers.),
Gepensioneerd, Burencultuurkaart)

1,25€ (Article 27)

Gratis (1ste zondag van de maand, Kinderen - 6 jaar, Leraren,
ICOMkaart, Brussels card, Museum Pass)

CONTACTEN

31

ART ET MARGES MUSEUM

Hoogstraat 314

1000 Brussel

+32 (0) 2 533 94 90

info@artetmarges.be

www.artetmarges.be

Sybille Iweins, pers

sybilleiweins@gmail.com

+32 (0) 2 538 90 08

Sarah Kokot, communicatie

(vraag hier voor foto's)

sarah.kokot@artetmarges.be

+32 (0) 2 533 94 96

Het Art et marges museum is een initiatief van COCOF. Met de steun van: Fédération Wallonie-Bruxelles, de Stad Brussel, het OCMW van Brussel, Ricoh, Sigma, Musiq3, Invicta Art, Le Parlement de la Fédération Wallonie-Bruxelles en de nationale loterij, in samenwerking met visit.brussels.

